

ŽIVA ZAJEDNICA

Prosinac/Dezember 1980. Broj 12

»LEBENDIGE GEMEINDE«

MITTEILUNGSBLATT DER
KROATISCHEN KATHOLISCHEN MISSIONEN

ERSCHEINUNGSORT FRANKFURT AM MAIN

CIJENA/PREIS 1,-DM

LIST HRVATSKIH KATOLIČKIH MISIJA

„Donosim vam radosnu vijest o velikom veselju za sav narod” (Lk 2, 10)

Biti u tuđem kraju, daleko od svojih, je uvijek, a posebno u ovo božićno vrijeme, vrlo teško. Nisu među nama rijetki oni koji bi svim svojim bićem željeli da ovi božićni dani što prije prođu. Osamljeni i pomalo prevareni ne mogu jednostavno probaviti sve radosti i poruke božićnog blagdana. A i oni koji se ovdje rađuju Božiću sa svojim obiteljima ne doživljuju svu mirnoću, draž i dubinu betlehemske ozračja. I oni su daleko od svojih!

Ta istina peče, boli, steže srce... I naš čovjek najradije zaplače – srce ga jednostavno na to prisili. Ovih divnih dana ne biti sa svima svojim je zbilja teško. Ni crkve ovdje nisu kao naše. Nisu ni kuće, ni nošnje, ni ljudi, ni običaji nisu isti. Gdje ćeš usjeći badnjak, gdje naći ognjište, kuda posuti slamu? Gdje je ona atmosfera koja je u stanju razumjeti svu sadržajnost pozdrava: „Na dobro ti došao Božić i sveto Porođenje Isusovo?” Nas koji božićujemo i ove godine u Njemačkoj zazebe u duši kad se samo sjetimo koliki li su nas spominjali, očekivali, nadali nam se za Božić. Htjeli su nas vidjeti, radovati se s nama radošću koju samo kršćansko srce pozna. I učini nam se ovih svetih dana kao da sanjamo iako smo budni: kao da naša zemlja, more, kamenje, polje, šume razgovaraju o nama, govore s nama. I nikada u godini nismo tako jedno s jezikom i narodom svojim, Crkvom svojom, sa zemljom djetinjstva svoga kao o Božiću. A ipak tako daleko... Možemo li ne tugovati? Da, uza sve teškoće, nostalgiju i trpljenje, mi ovih dana imamo zašto biti veseli. Radosna činjenica da nam je na bespućima i krivim putevima svijeta darovan Bog u liku Djeteta, a s njim mudrost života i širina morala, tjera nas

da od oduševljenja vičemo i da od sreće pjevamo i ovdje na obalama Rajne, Majne i Nekara.

Mi imamo zašto biti veseli.

Prije 1980 godina rodio se Utemeljitelj naše vjere. Prohujala su odtada stoljeća

a sjećanje na Dijete-Boga, na siromašne nazaretske seljake Mariju i Josipa ne blijedi, niti može izblijediti. To Dijete je živo i prisutno svojom božanskom snagom u vremenu i u vječnosti. Začetnik naše vjere ušao je u povijest kao istinski obnovitelj i stvarni pokretač

(nastavak na sl. str.)

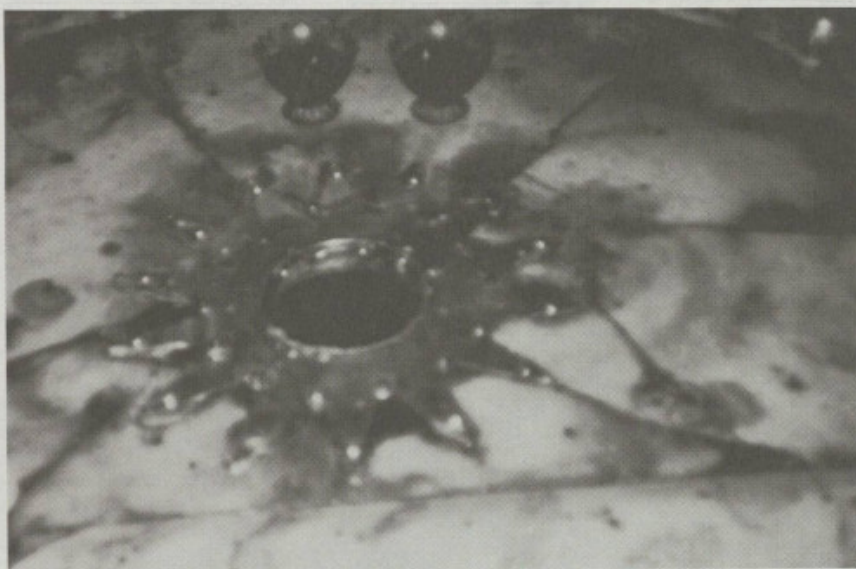
Djeva Sina porodi, đavlu silu svu slomi, a kršćane oslobodi!

poluge napretka. Bez krvi, bez ubijanja, bez odmazde. On je došao s idejom ljubavi, bratstva, praštanja, dajući svijetu dušu. I kad god se on u povijesti povlačio, nestajalo je i duše. A bezdušan čovjek zaudara... Ljudsko biće koje se ne napoji na božanskim vodama duševnosti betlehemske Djeteta ostaje krnje, nedorečeno, nepotpuno, pa hvalilo se ono ne znam čim. Zar ovo nije razlog radosti za nas koji smo Dijete upoznali po vjeri?

A onda: ovo betlehemske Djeteta prvo je ukinulo ropstvo i proglasilo slobodu duše i slobodu pojedinca. Zato će i vikati kao odrastao čovjek: Bogu svome (i nikome drugom!) ćeš se klanjati i Njemu jedino služiti. Služenje Bogu je stvarno proživljavanje slobode. Čovjek, slobodan čovjek, je po Isusovu učenju vrednota nad vrednotama. I svaki onaj koji osobnu čovjekovu slobodu dira, unakazuje čovjeka. I tko god postaje bilo čiji sluga, degradira se kao ljudsko biće. A koliko li robova u ovom svijetu

telj, na neki način, pobožanstvenio. Tu osnovnu ćeliju ljudskoga društva on uzimlje nevjerovatno ozbiljno. Samo iz uredne, Bogom vođene, obitelji mogu izići zrela bića koja će znati za sklad, za ljubav, koja neće žvakati riječi. I ova spoznaja o obitelji dolazi iz betlehemske spilje, iz božićne noći, spoznaja nam da svaka ideologija koja dira obitelj gazi Boga koji se ne može pregaziti i čini zločin prema čovječanstvu.

I još nešto: ulaskom u svijet ovo Dijete stavlja na prvo mjesto istinu o miru, miru-djelu Božjem, miru-djelu pravde. Ta poruka mira odjekuje i danas u ovom svađama, ratovima i mržnjom otrovanom svijetu. I svi govore o miru, a mira nema. Zaboravljaju Isusov recept mira koji glasi: pomiren s čovjekom može biti samo onaj koji je u miru sa sobom, a sa sobom ne može u miru živjeti nitko tko s Bogom u miru ne živi. Samo po ovom receptu može doći „mir na zemlji“. Ovaj, kao i stotine drugih razloga nuka nas u ove božićne dane na radost.

Na ovom mjestu u Bethlehemu rodila je Marija Isusa Krista

koji sebe zove slobodarskim? Tko pak betlehmske Djeteta uistinu poznaje, taj ne umije, niti može robovati. Tko Isusa prihvaća taj ne može biti prisiljen na ropstvo, jer i u okovima i u prahu on će naviještivati slobodu i zarazno je širiti kao miomiris što odiše božanskim bićem Djetetovim. Nije li i ovo razlog duboke, božićne radosti?

Mi vjerujemo da je Isus Bog koji je postao čovjekom u vremenu. Izabrao je ljudsku obitelj da po njoj, iz nje, stupi u dodir s čovječanstvom. Tim je on obi-

Pa radujmo se i veselimo!

Sjećanje na Isusovo rođenje, na prvi Božić, je stalna ponuda Bogo-čovjeka čovjeku. Prihvatiti betlehemske Djeteta i njegovu nauku znači htjeti živjeti duševno i slobodno, znači ljubiti obitelj i širiti mir, što u krajnjoj liniji hoće reći: biti usrećitelj sebe i bližnjega, pomagač pri pobožanstvenjenju sebe i roda ljudskoga.

U ovom smislu. Živa zajednica želi svima sretan Božić i blagoslovljenu 1981. godinu.

Iv.

Poruka iz

U prosincu ove godine uputili su hrvatski biskupi pismo svojim raseljenim vjernicima i njihovoj rodbini. To pismo donosimo u cijelosti:

Draga braćo i sestre,

U nedjelju 28. prosinca ove godine, na blagdan Sv. Obitelji, slavimo Iseljenički dan, moleći Majku Božju Kraljicu Hrvata da bi Hrvati izvan domovine živjeli po riječi sv. Benedikta „Moli i radi“.

Sveti Benedikt, kojega su pape proglasili „Ocem Evrope“, rodio se pred 1500 godina. On je osnovao redovnike, benediktince, koji su nove narode što su se doseljavali prihvaćali i odgajali za molitvu i rad, za pravi ljudski život i za dušu i za tijelo. Ti redovnici došli su prije 13 stoljeća i našim precima, starim Hrvatima, pružili svjetlo vjere i uveli ih u evropsku kulturu, u tu civilizaciju molitve i rada, duhovnog i materijalnog napretka.

Mi biskupi uputili smo o tome prošlog mjeseca travnja cijelom svom vjerničkom narodu posebno pastirsko pismo pod naslovom „Sveti Benedikt i njegovo djelo“. Sada želi mo o Benediktovu geslu posebno razmisliti s vama koji ste daleko od domovine i s vama koji živite u domovini, a puni ste skrbi i čežnje za onima koji su daleko.

Katolička Crkva već 13 stoljeća živi u narodu Hrvata i nastoji tom narodu služiti i u naše vrijeme kako mu je služila kroz svu povijest. Sinovi sv. Benedikta bili su došli starim Hrvatima u njihovu onda novu domovinu i pomogli im da se snađu, da se okupe kao Crkva i kao narod, da u novoj sredini unaprijede sve što su sa sobom iz stare domovine donijeli, da postanu dostojni i ponosni članovi novoga svijeta koji se onda, nakon velike seobe naroda, u Evropi počeo stvarati.

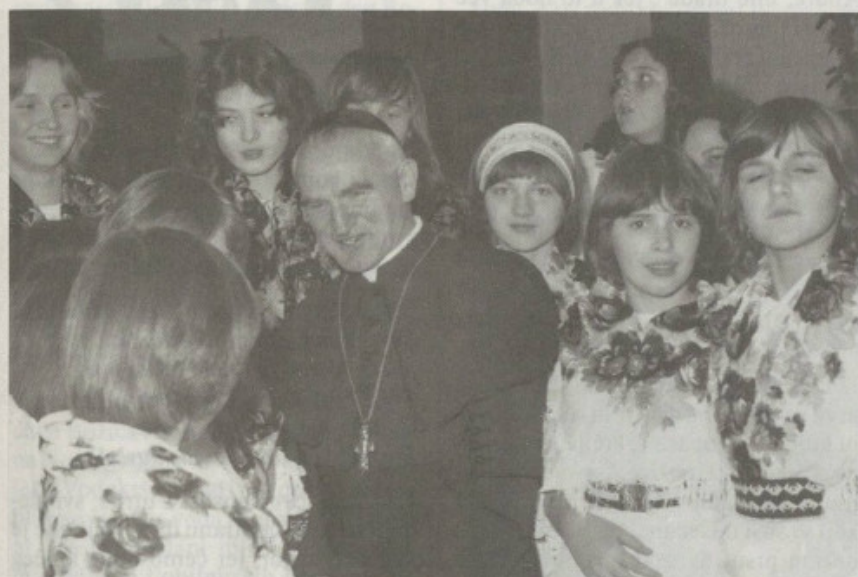
Tako Crkva i danas šalje svoje svećenike, časne sestre, socijalne radnike i pastoralne suradnike, da Hrvatima raseljenim po svijetu u svakoj novoj sredini budu na pomoć. I danas, kao i na početku naše povijesti, Crkva nastoji da narod sačuva sve svoje vrijednosti, da sačuva svoje ime, jezik, običaje, sva bogatstva svoje kulture i da sve podiže i oplemenjuje u savezu s Isusom Kristom po Duhu Svetom, da se tako saču-

domovinske Crkve

van uzdigne, gdje god bio, u krugu drugih naroda i drugih kultura kao punopravan član velike svjetske zajednice.

Geslo sv. Benedikta „Moli i radi“ doista je prikladno da izrazi i unaprijedi tu suvremenu skrb naše Crkve za naše suнародnjake zahvaćene suvremenom sobom naroda, ovim silnim gibanjem ljudskog iseljavanja i preseljavanja što je zahvatilo cijelu zemlju. Jer naši su ljudi pošli s rodnog praga u široki svijet ponajviše radi toga da nađu bolje uvjete života. No i oni koji pođuše iz drugih

ko izvan domovine tako i u domovini. Crkva posvuda izravno potiče i pomaže kulturno uzdizanje naroda. Vrijeme je da Hrvati po svijetu ne samo dobro zarađuju i povećavaju svoj imetak, već da više nego do sada školuju svoju djecu, kako bi sutra u novim zemljama gdje žive bilo sve više vrijednih i utjecajnih ljudi koji će znati i moći promicati hrvatske i kršćanske vrijednosti, koji će hrvatskoj katoličkoj baštini moći osigurati odgovarajući dostojan utjecaj u stvaranju novih kultura u njihovoj novoj domovini.

Zagrebački nadbiskup dr. F. Kuharić za vrijeme posjeta Hrvatima u Oslu (Norveška)

razloga morali su u novim sredinama mnogo raditi da bi preživjeli i bolje živjeli. Svakdje se pokazala marljivost, štedljivost i snalažljivost hrvatskog čovjeka. Poslodavci svuda cijene i traže hrvatsku radnu snagu. U tom pogledu moglo bi se reći da sveti Benedikt ne bi našim današnjim iseljenicima i radnicima na privremenom radu u inozemstvu morao ponavljati svoju poruku „radi“. Ipak – rad bi morao biti nešto više od iznajmljivanja svoje radne snage za stjecanje dobitka. Radom čovjek podiže i popravlja svijet oko sebe i samoga sebe. Tamo gdje su Hrvati izvan domovine postigli određeno materijalno blagostanje zapaža se upravo hitna potreba uzdizanja u kulturu i javni život novih sredina. Nije dosta „više imati“, važno je, dapače mnogo važnije, „više biti“. Stoga poziv „radi“ i mi danas upućujemo Hrvatima širom svijeta, ka-

Kamo god smo mi biskupi ovih godina putovali za svojim narodom – kao što se i sada zagrebački nadbiskup i predsjednik naše Biskupske konferencije Franjo Kuharić posljednjih mjeseci ove godine nalazi u apostolskom pohodu Hrvatima Južne Afrike, Australije i Novog Zelanda – doista smo među duhovnim i laičkim osobama nalazili mnogo vrijednih promicatelja hrvatske baštine koji kolom, pjesmom, narodnim nošnjama i folklornim plesovima okupljaju i uzdižu našu mladost, pomažu joj da ne zaboravi svoje porijeklo, da pred strancima bude ponosna na svoju vjersku i narodnu baštinu. Susrećemo i roditelje koji ne žale truda da svojoj djeci osiguraju dostojno školovanje, gdje je god to moguće u katoličkim školama, sve do sveučilišta, a istovremeno se trude da im djeca nauče i hrvatski jezik. Svima takvima blagoslov i pohvala.

Oni rade ne za robovanje brzom dobitku i jeftinom užitku, nego za uzdizanje čovjeka, obitelji i naroda. Takav je rad suradnja s Bogom Stvoriteljem, ostvarivanje onoga naloga što ga je Bog još prije grijeha dao prvim ljudima.

Crkva kao organizirana zajednica upotrebljava sve svoje mogućnosti koje joj pruža širina njezina katoličanstva, svoju povezanost s Crkvom u svim narodima, da našim ljudima izvan domovine stavi na raspolaganje i prostorije i ustanove i stručnjake za školovanje i za socijalnu i pravnu pomoć i za razvoj folklora i svih elemenata narodne kulture. U tome ona s pravom očekuje pomoć i suradnju svih onih kojima je na srcu dobrobit naroda. Jednako s pravom očekuje da taj njezin rad nitko ne pokušava ograničavati ili zloupotrebjavati, uvjetovati ili sužavati u okviru bilo kojih pojedinačnih ili grupnih interesa.

Očito je da takav kulturni rad, upravo kultura rada, traži kao svoj preduvjet kulturu duha, odgoj plemenite i odgovorne čovječnosti, od sveg srca. Ne treba dokazivati, jer je i previše očito, kako je brzi rast imetka i dobitka na mnoge razorno djelovao. Kad imati novac i lagodno živjeti postane važnije nego biti čovjek, onda plodovi rada postaju kao otrovno voće. Lome se karakteri, pucaju veze brakova, gubi se obraz, gasi se vjera, odbacuju se djeca, zaboravlja se stara domovina.

Upravo je zbog toga za nas napose važna poruka Benediktova gesla – poziv na molitvu. Jer, radom čovjek osvaja prirodu, a molitvom pronalazi samoga sebe i Boga. Vjera, molitva, susret s Isusom Kristom u Misi i sakramentima, susret s braćom u vjeri i srdačnoj ozbiljnosti oko oltara, sve to čovjeka čuva da

(nastavak na sl. str.)

- Pismo hrvatskih biskupa str. 2–3
- Tri čela, tri dana i tri mala Božića str. 4
- Vijesti iz naših mislija str. 5–9
- O slijedećoj biblijskoj olimpijadi str. 10
- Jezivi prizori iz naše svakidašnjice str. 11
- Perina cigareta str. 12–13
- Socijalni savjetnici organizirali obiteljski vikend str. 14
- Kakve igračke kupovati za djecu str. 15

se ne izgubi, da ne pomiješa vrijednosti, da se ne raščovječi. Stoga smo prošle godine u Ninu zaključili i trajno ponavljamo: „Hrvatska katolička obitelj dnevno moli i nedjeljom slavi Misu.“ Molitva u obitelji spasit će roditeljsku ljubav i vedrinu djetinjstva. Ona će trajno čuvati i hrvatski jezik i svete uspomene naše vjerničke povijesti. Nedjeljna Misa, gdje je god to moguće oko hrvatskih svećenika i na hrvatskom jeziku, a uvijek oko istoga Isusa Krista, najčovječnije je i najšire okupljanje. U misnom okupljanju nalazimo se zajedno sa svojim Bogom i narodom, sa svim Misama naše prošlosti, kojima su sve patnje i nade naših predaka ugrađene u Kristov križ za spasenje. Oko tih Misa rastu i svi drugi oblici okupljanja na razini onih vrijednosti koje su zajedničke cijelom narodu. Tu imamo mogućnost da i izvan domovine živimo kao narod.

Dušu duše hrvatske, Isusova Mati, Zvijezdo naših stradanja, ne prestani sjati!

Sve je to, kao i sva slavljenja trinaest stoljeća našeg kršćanstva, označeno likom Majke Božje Kraljice Hrvata, Gospom Velikog Zavjeta. Na srcu majke odgaja se srce naroda. Pod njezinom se zaštitom liječi narodna duša. Majka Isusova majka je naše kršćanske povijesti, uzor svih naših majki i posvećenih djevoja, zaštitnica svih naših kolijevki, jamstvo svih naših pobjeda. Ona i danas okuplja, zagovara, uzdiže i potiče hrvatske vjernike širom svijeta. Neka po njezinu zagovoru svemoguć i blagoslovljeni Bog blagoslovi svoju „uvijek vjernu Hrvatsku“.

Sretne i blagoslovljene božićne blagdanе svim hrvatskim vjernicima izvan domovine i svim njihovima kod kuće žele.

Svi hrvatski biskupi

Tri čela, tri dana i tri mala Božića

U posljednjem broju „Žive zajednice“ pisali smo o hrvatskim božićnim običajima, ne zaustavljajući se posebno ni u jednom hrvatskom kraju. U ovom tekstu opisani su božićni običaji u dalmatinskoj Zagori. Tekst je napisan ikavicom. Nadamo se da to čitateljima neće pričinjati poteškoća.

U nas, u dalmatinskoj Zagori, kaže se da su Svi Sveti prvo čelo Božića, a drugo su i treće čelo materice i očići u prvoj i drugoj prosinačkoj nedilji. Došašće zapravo počinje koncem studenoga, višemanje na sv. Andriju pa se kaže: „Sveti Andre, bile brade“, jer u to doba već može i snig okrenuti. Ali, u nas, Došašće se osića u zraku već od Svih Svetih, jer se otada priprema zimnica i sve šta triba za Božić. Tako, na priliku, na sv. Martina koji pada na 11. studenoga, krsti se i kuša se mlado vino. U to doba se peče rakija dropulja. Prve litre šta se natoče čuvaju se za bolest, kad čovik padne u nesvist na priliku, a to se zove cvit od rakije. One druge litre se počinju piti sa suvim smokvama baš na materice i na očiće.

U Došašću se kolju prasad, kad pu'ne prva britka bura, a od njih se pripremaju kulenice, kobasice, krčije, mast, slanina, pečenica, nožice, i sve se to na dimu prosuši do Božića, sve osim pršuta koji se suši misecima. Za Božić se uvijek načme pršut dvogodišnjak, dočim na Badnji dan se ne mrsi i posti se u tvrdo, u podne se jide malo blitve i kumpira, onako skuvanih na vodi, a navečer, dakako, bakalar dobro natopljen maslinovim uljem.

Badnji se dan zove po badnjaku, a to je bukvinu, grabovo, hrastovo ili koje drugo deblo. Na ognjište se nalože tri badnjaka, jedan deblji u sridini i po dva tanja sa svake strane. Kažu da su badnjaci običaj još iz poganskih vremena kad je svit mislio da se sunce neće više vratiti s južnih strana, pa su čuvali vatru zapretanu na ognjištu. Sada je to kršćansko znamenje Božića i sv. Trojstva pa zato se i navali na vatru tri badnjaka.

Prije nego se badnjaci u kuću unesu, žene prostriju slamu po kući i oko ognjišta, a kad kućedomačin unese prvi badnjak u kuću, onda svima zazove: „Na dobro vam došla Badnja večer“, a ukućani odgovaraju: „I s tobom zajedno!“ Stol je već pripravljen, a usrid nje-

ga božićna svića usađena u mladu pšenicu koja je u tami klijala za vrime Došašća. Dok kućedomačin pali sviću, najprije se moli Virovanje, pa onda jedna duga molitva svim svecima koji se više ne sićan, a znan da je u njoj bilo zaziva ka „sveti Vide, vidi nas, sveti Luka, izliči nas“ i tako redon. Prije nego zasidnemo i počnemo blagovati još se izmoli Očenaš.

Priprosta srca uvijek osjete gdje se nalazi Ljubav

Na kraju večere kućedomačin ustane, umoči komad kruva u bukaru vina pa kapima gasi sviću i opet moli sve svece i svetice nebeske i to po godišnjim dobima da blagoslove urod i litinu:

„Sveti Nikola, daj nam svega puna kola.
Sveti Toma, dovedi sve doma.
Sveta Marta, daj nam brata pratra.
Sveti Jure, poudaj nam cure.
Sveti Frane, daj nam hrane.
Sveti Pavle, tiraj od nas đavle!“

Kad se svića naposlitku utrne, svi gledaju na koju će stranu dim. Najbolje je kad ode uzgor, jer ćemo onda idućeg Božića opet biti svi zajedno u svojoj kući. Tako se svića o Božiću pali i trne još dva puta: na prvi dan Božića i na mali Božić, to će reći na Novu godinu.

Od večere pa do Mise ponoćnice najlipši je božićni ugođaj. Komšije odlaze jedni drugima, iz kuće u kuću, nazdravlja se iz bukara, pripovida se i piva se, dica pucaju iz oružja svake ruke, a domaćice pripremaju božićna jila, perušaju se tuke koje se orajima kljukalo kroz cilo Došašće, tako da meso bude ukusnije. Kad komšija dođe komšiji onda obično pozdravi ukućane sa starinskom pismom: „Svima Božić nazivamo, braćo ljubljena ...“, a svi drugi prihvate:

„Veseli se, Majko Božja, puna milosti,
veseli se i raduj se rajska svitlosti,
jer si nečas porodila,
slavnim mlikom podojila
Boga našega, Boga našega ...“

(nastavak na sl. str.)

I tako sve do prid ponoćnicu, di se pisma nastavlja, te „U se vrime godišća“, te sve druge, pa opet:

„Veseli'te se sve doline i sve planine, brda, stabla, njive, polja i sve živine, jer koji je vas stvorio, i iz ništa učinio, sad se rodio, sad se rodio. Vesel' mo se i mi, braćo, ovde zajedno al veselje neka naše bude pravedno. Svi se grija odrecimo i srčano pritecimo Bogu rođenu, Bogu rođenu ...”

Poslin ponoćnice prva Misa se zove zornica. Na njoj se blagosivaju kolači i pogače posvećanice. Pa onda opet velika Misa na kojoj se piva dvadeset i nekoliko kitica „U se vrime godišća“. Pa onda opet velika Misa na drugi dan Božića, na svetog Stipana s pismom: „On umire radi vire, mladi lita plemenita ...“, a tako opet prigodna pisma na treći dan Božića, na sv. Ivana božićnjaka. Slično je i na mali Božić, pa na Tri Kralja. Jedne je godine, sićan se, iza malog Božića naglo sjužilo, snig i led se otopili, misto bure okrenulo gnjilo i mlako jugo pa voćke počele pupati i procvitati. Izlazeći s Mise na Tri Kralja, dica su zapivala: „Na tri Kralja od svita, Baćin bajam procvita ...”

Tako, eto, u nas imaju tri čela Božića, tri dana Božića i tri mala Božića, to će reći na Novu godinu, na Tri Kralja i dan prije na Vodokršće „kad i pas dršće“, kad se blagosiva sveta voda i kuće. Božići su lipi i mili blagdani mira zadovoljstva, prijateljskih i obiteljskih susrita, „kad je kuća puna svakog berićeta i Božjeg blagosova“. Ne kaže narod uzalud: „Na Božić kad se cili svit veseli“, jer na početku svita je bila Rič od Boga, a na početku kršćanstva bio je Božić.

Veseli Zajedničar

Kratko objašnjenje

U „Ž. z.“, br. 10 od ove godine, objavljena je pjesma „Snaga duha“ od Milana Lončara iz Münchena. Budući da imam isto ime i prezime i da sada živim u Münchenu, mnogi moji poznanici pripisale pjesmu meni, hercegovačkom franjevcu. Ne želim se kititi tuđim perjem i izjavljujem da autor te pjesme nisam ja nego neki moj imenjak i prezimenjak.

Milan Lončar, Ofm, München

OFFENBACH

I odrasli su pozorno slušali poruku „odozgo“

Vjerojatno je blagdan sv. Nikole, uz blagdan Božića, najdraži dan našoj djeci. Darovi, darivanje, posebno u naše moderno i bogato vrijeme, lako ugriju i onako bujnu maštu najmlađih i stvore u njima raspoloženje za slušanje. Igračke, pisma, školski pribor, odjeća, čokolada i drugo što djeca nađu u čizmicama, na prozoru, pred vratima ili pod jastukom zgodna su prigoda roditeljima da religiozni momenat „Nikolina dolaska“ povežu s praktičnim i odgojnim: sa savjetima, uputama, kritikom. Ako roditelji uspiju lijepo izreći ono što takav religiozno-pedagoški trenutak zahtijeva, onda je puno učinjeno.

Proslava sv. Nikole u Offenbachu bila je pravo duhovno osvježanje za djecu i za roditelje

Onda i sama djeca donose zaključke glede svoga vladanja. Njihova obećanja da će biti dobra, da će dobro slušati, moliti i učiti najčešći su plod „Nikolinjskog“ darivanja u kući. I neka toga običaja! Ostvarljiv je bez velike muke i troškova, a koristan je. Samo bi trebalo pripaziti da se djecu ne plaši i da se sv. Nikolu previše ne mitologizira.

Ako se sadržaj „Nikolinjskog“ darivanja prenese na razinu dječjeg vrtića ili župne zajednice, kao što se to događa u

većini naših misija, tada to koristi i djeci i roditeljima. Vidjeli smo to i ovog puta u Offenbachu. Roditelji s djecom došli su 7. 12. 1980. g. u dosta prostranu mjesnu dvoranu i ispunili je do gotovo posljednjeg mjesta. Najprije je misionar o. S. Mandac pozdravio sve prisutne i zaželio im ugodnu večer. Onima koji odlaze doma čestitao je Božić i Novu godinu. Poslije njegova pozdrava otpjevao je misijski zbor „Branimir“ (oko 40 djece i mladih!), pod ravnanjem s. Mercedes, nekoliko vrlo lijepih pjesama. Posebno se „Ako ne znaš gdje je dom ...“ duboko dojmila svih nazočnih. A onda je stigao „sv. Nikola“. U podužem nagovoru on se dodirnuo svih gorućih pitanja vezanih uz katoličko i hrvatsko življenje u tuđini. Odraslima je rekao da je u njegovo vrijeme bilo vi-

še djece nego roditelja. Djeci je kazao da su u četvrtom stoljeću mališani najprije učili materinski, a potom druge jezike, i da su svi išli na vjeronauk iako je i u ta vremena bilo onih koji su ometali vjeronaučnu nastavu. Djeca i odrasli s velikom su pozornošću slušali poruku „odozgo“.

U drugom dijelu večeri svirala su i pjevala zadovoljnoj i plesno raspoloženoj publici „Naša zvona“ iz Frankfurta. *iv.*

Nezadovoljstvo „izgubljene generacije“

Peking (Od stalnog dopisnika „Vjesnika“). Pismo 23-godišnje djevojke Pan Hsiao, objavljeno u listu „Kineska omladina“, pokrenulo je pravu lavinu rasprava o smislu života, rasprava izazvanih

ogorčenjem milijuna djevojaka i mladića koji su, umjesto da uče i osposobljavaju se za rad, potrošili mladost u mahanju crvenom knjižicom i bubanju Maovih citata – postavši tako „izgubljenu generaciju“.

HEILBRONN

Među vama smo – poznate li nas?

Pod ovim mottom organizirala je Hrvatska kat. misija Heilbronn od 8. do 15. 11. 1980. g. Hrvatski tjedan u Künzelsau. Tjedan je otvorio pom. zagrebački biskup dr. Đ. Kokša koji je zahvalio Crkvi i državi na njihovoj brizi za inozemne sugrađane. Gradonačelnik H. Frenz izrazio je zadovoljstvo što u Künzelsau nema nikakvih ozbiljnih problema između Nijemaca i stranaca. I. Šarić, soc. radnik, pozvao je Nijemce da „od biti zajedno sa strancima prijeđu na: živjeti zajedno sa strancima”.

Zajednička sveta Misa u nedjelju 9. 11. 80. g. očitovala je jedinstvo i zajedništvo u vjeri. Redale su se hrvatske i njemačke pjesme, molitve i govori. Bili smo jednostavno u svom domu na okupu, unatoč drugih razlika. Svetu Misu je predvodio biskup dr. Đuro Kokša, a s njim su koncelebrirali njemački župnik gopodin Boos i p. Davorin, hrvatski dušobrižnik. Pred punom crkvom biskup je govorio Nijemcima i svojim Hrvatima. Naglasio je da se zajednički život ostvaruje u velikodušnom davanju prema riječi „blaženije je davati, nego primati”, ali isto i u primanju sa zahvalnošću, jer se nekoga može grubo uvrijediti ako se pruženi dar ne primi. Zatim je prisutne krizmanike bodrio na život u kojemu će se očitovati odgovornost i poštivanje čovjeka. Bilo je prisutno jedanaest krizmanika iz misije Heilbronn.

Nakon svete Misi krstio je biskup malog Benjamina Piler.

Kada je završilo slavlje u crkvi, okupili smo se u župskoj dvorani na ručak.

Poslije ručka mnogi su posjetili izložbu slika gospodina Marijana Pintarića, te izložbu ručnih radova i knjiga u prostorijskoj misije. Poslijepodnevni program, koji je održan u župskoj dvorani, otvorila su djeca s izvacima iz grupne recitacije „Vjera roda moga” od Eduarda Peričića. Zatim je odjeknula domaća pjesma. Pjevala je sestra Cecilija Pleša, a svirala s. Imakulata Malinka. Pjesmu su zatim zamijenile recitacije Karmeले Husnjak, učenice četvrtog razreda. Ona je sama izrekla nekoliko svojih pjesama. Mali David Periškić, malo veći od svoje violine, svirao je tri melodija na violini.

Nešto je još nedostajalo. Bilo je to šarenilo narodnih nošnji i žihvanost narodnih kola. Zbog toga je bio oduševljeno pozdravljen folklorni ansambl „Croatia” iz Frankfurta kada se pojavio u dvorani.

Za razgibavanje prisutnih se na kraju pobrinuo heilbronnski VIS „Mika” svirajući za ples.

Slike na staklu M. Pintarića bile su posebna zanimljivost Hrvatskog tjedna

F. Pintarić: Fuga u D-molu, A. Klobučar, orgulje;

V. Jelić: Oculi tui, Deus, s. C. Pleša, mezosopran i s. I. Malinka, orgulje;

F. Lučić: Fantazija, A. Klobučar, orgulje;

K. Kolb: De profundis, Marijan Šporčić, bariton i o. S. Golenić, orgulje;

A. Klobučar: II Sonata za orgulje, A. Klobučar, orgulje;

S. Šimunić: Pri Kamenitih vratih, s. C. Pleša, mezosopran i s. I. Malinka, orgulje;

Lijepi je broj posjetilaca Nijemaca i Hrvata s velikim zanimanjem pratio izvođenje skladbi i izvođače nagradio pljeskom.

U utorak navečer, 11. 11., okupila nas je hrvatska duhovna glazba. Na programu su bile slijedeće skladbe:

F. Dugan: Tokata u g-molu, izvodio Anđelko Klobučar na orguljama;

I. Lukačić: Cantabo Domino, s. Cecilija Pleša, mezosopran i s. Imakulata Malinka, orgulje;

A. Vidaković: Fantazija i fuga u f-molu, A. Klobučar, orgulje;

F. Kukla: Usliši Bože, Marijan Šporčić, bariton i o. Sebastijan Golenić, orgulje;

Poslije koncerta je gospodin dr. Madi-razza, naš liječnik koji u ovom kraju ima svoju ordinaciju, pozvao izvođače na zakusku. Na taj način im se htio odužiti za pruženo zadovoljstvo prilikom izvođenja skladbi. Poneki su izrazili da se u Künzelsau tako nešto može rijetko doživjeti.

U četvrtak, 13. 11., prikazan je film „Ludi dani”, a u petak, 14. 11., nekoliko informativnih filmova o Hrvatskoj za Nijemce i naše ljude.

Zadnji dan, tj. u subotu 15. 11., održao je predavanje dr. o. Emanuel Hoško iz Zagreba. U predavanju je iznio pregled zbivanja kroz hrvatsku prošlost, osobito u životu Crkve, te prikazao sadašnje stanje Crkve u Hrvatskoj.

Tokom cijelog tjedna bile su izložene slike gospodina Marijana Pintarića koji radi u Künzelsau. On je rodom iz Koprivnice, a slikanjem na staklu bavi se od 1973. godine. Radi vrlo uspjele slike u stilu hrvatske naive.

Uz slike su bili izloženi i ručni radovi te oko 500 knjiga iz misijske knjižnice.

p. Davorin

BERLIN

Zapažena i hvale vrijedna inicijativa naših radnika

Već četvrtu godinu djeluje u Zap. Berlinu „BOWLING CLUB CROATIA” koji je osnovan na privatnu inicijativu naših radnika zaposlenih u firmi „Mercedes”. Nakon višegodišnjeg igranja za tu firmu, zapitali su se naši sportaši: „Zašto ne osnovati i jedan vlastiti klub?” I stvarno, nakon temeljitih priprava i registriranja kod nadležnih vlasti, osnovan je 1977. g., pod pokroviteljstvom Hrvatskog katoličkog centra u Berlinu, „BOWLING CLUB CROATIA”. Jedni od glavnih i najzaslužnijih inicijatora ovog sportskog podviga bili su: Vido- vić, Vukman, Gusić, Šalić, Doljanin, Dugeč, Karanušić i drugi. Sportski duh i oduševljenje ovih ljudi vidjelo se i na njihovim uspjesima. Nakon samo godine dana natjecanja, prešli su iz druge Berlinske lige u prvu. I ne samo to! Od ulaska u prvu ligu pa do danas, nalaze se uvijek pri samom vrhu ljestvice.

Nakon kratkog vremena primijetilo se da je jedna momčad „pretijesna”. Broj onih koji su svoje slobodno vrijeme žele iskoristiti na sportski način u ovom

MANNHEIM

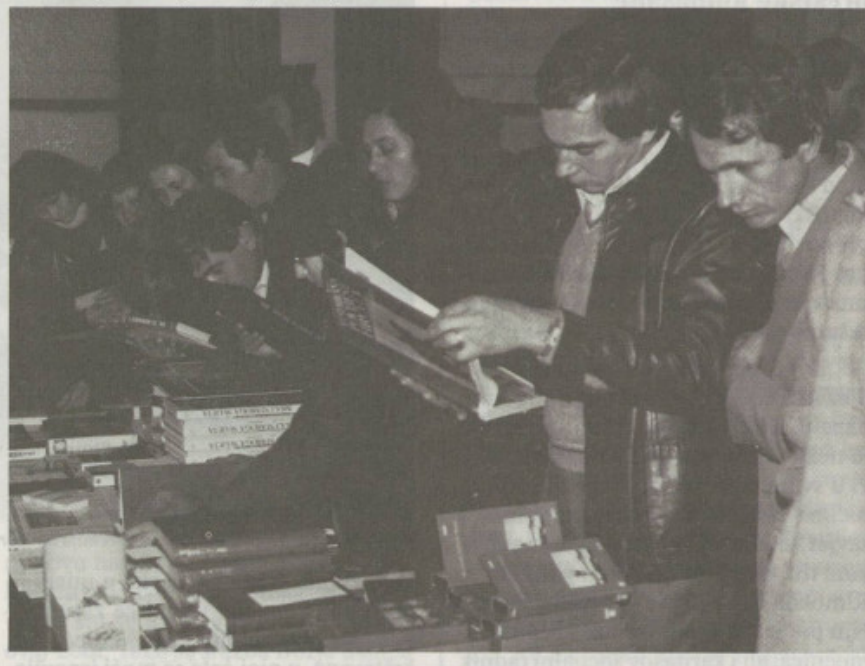
Krizma i kanonski pohod

Na dan i blagdan Krista Kralja, odnosno 23. studenog 1980. godine, posjetio je misiju Mannheim preuzv. gosp. dr. Marko JOZINOVIĆ, nadbiskup vrhbosanski i podijelio sakrament sv. potvrde 25-ci krizmanika.

Uoči sv. krizme bila je navečer prilika za sv. ispovijed i tom zgodom vlč. g. Ivica Borić, budući svećenik freiburške nadbiskupije i domaći župnik ispovjedili su oko 120 krizmanika, njihovih roditelja i kumova. Na sam dan krizme, prije sv. Mise, ispovjedilo se još stotinjak osoba.

Sam obred sv. potvrde počeo je pozdravnim govorom mladića-krizmanika Siniše Loinjak. Potom je Nadbiskupa pozdravio u ime nadbiskupije Freiburg i u ime dekanata Mannheim preč. g. msgr. Franz Völker, dekan u Mannheimu. On je u svom govoru iznio radost što vidi Nadbiskupa među svojim vjernicima, te pohvalivši uzoritu vjeru i kršćanski primjer katolika Hrvata u Mannheimu izrazio svoju radost da je

Povodom ovogodišnje božićne proslave u Hrvatskoj katoličkoj misiji u Rotterdamu bio je raspačan velik broj knjiga (religioznih, povijesnih, beletrističkih) koje je ponudila Putujuća knjižara „Žive zajednice“

on dekan i župnik u crkvi gdje se govori hrvatski sv. Misa i sabiru vjernici Hrvati katolici. Potom je Nadbiskup Jozino-

vić započeo pontifikalnu sv. Misu uz asistenciju vlč. Borića i domaćeg župnika.

klubu, bivao je sve veći. Odgovorni Bowling Club-a Croatia našli su se prisiljeni osnovati i drugu momčad. Ta je osnovana 1978./79. g. i s istim sportskim žarom krenula je stopama prve momčadi. Nakon samo jedne natjecateljske sezone ušla je i ona u prvu ligu. Njezini uspjesi su također na zavidnoj visini i samo je pitanje vremena kada, ce prvog momčadi praviti „neugodnu“ konkurenciju.

Možda ovaj izvještaj zvuči malo prepotentno, ali ne možemo zatvoriti oči pred činjenicama. Sportske okolnosti i interes naših ljudi prisiljavaju vodstvo kluba da u sezoni 1979./80. osnuju i treću momčad. Ova se sada natječe u drugoj Berlinskoj ligi i sigurno nećemo dugo čekati da se i ona preseli u „više društvo“.

Ako razmotrimo stvarno stanje ovih momčadi u kojima su registrirana 24 aktivna igrača, a jedna momčad obuhvaća 5 igrača, i ako uzmemo u obzir činjenicu da ovi klubovi broje oko 60 upisanih članova, tada nam se budućnost ovih sportskih momčadi čini sigurnom. Ipak, ni ovdje ne ide sve tako glatko kako se možda čini na prvi pogled.

Znamo da je Bowling jedan od ekskluzivnijih sportova. Jedna kompletna oprema za jednog natjecatelja košta do DM 300,- pa i više. Uz to dolaze stalni izdaci za treniranje i natjecanje koje plaćaju uglavnom sami igrači. Samodoprinosi igrača, te članarine, nisu dovoljni da bi se podmirile sve potrebe. Momčadi su upućene i na novčane doprinose njemačkog Caritasa. Za to se brine pater Rafael Begić.

Usprkos svim poteskoćama u klubovima vlada primjerno drugarstvo i spremnost na žrtvu. Ono što kod njih zadivljuje jest međusobno poštivanje i respektiranje. Možda baš ova moralno-ljudska komponenta objašnjava njihov uspjeh koji je na ovom području zadivljujući i hvale vrijedan. Za njih se može mirne duše reći da su primjer discipline, primjer drugarstva i primjer plodnog rada.

Pod predsjedništvom gosp. Srećka Puljasa i tajništvom gosp. Petra Rajčića, klub ima dostojno i reprezentativno vodstvo koje služi njima, a i nama svima, na čast. Želimo im od sveg srca i dalje najveći uspjeh, onaj moralni i sportski.

B. Strujić

Čitanja pod sv. Misom imali su mladi iz misije, a vlč. Borić je odpjevao sv. Evanđelje. Potom je preuzv. Nadbiskup preuzeo riječ i u snažnoj propovijedi evocirao blagdan Krista Kralja spjevši ga s podjelom sv. potvrde u kojoj se očituje punina kršćanina po Duhu Svetom u nastojanju, radu i životu za Kristovo kraljevstvo.

Poslije propovijedi župnik je zamolio Nadbiskupa za podjelu sv. sakramenta potvrde i predstavio svakog krizmanika poimenice. U dubokoj i svečanoj tišini Nadbiskup je potom podijeljivao sv. sakrament čije su riječi podjele odjekivale prepunom crkvom posvećenoj Duhu Svetome.

Sv. pontifikalna Misa završila je nešto poslije 13 sati zahvalom mjesnog župnika dr. Luttera preuzv. g. Nadbiskupu te pobudnim riječima samog Nadbiskupa i njegovim nadbiskupskim blagoslovom.

Pod svetom Misom pjevao je skladno zbor misije, a za orguljama je bila voditeljica zbora M. Krističević. Cijelo slavlje završilo se slikanjem krizmanika s Nadbiskupom i zajedničkim objedom pjevačkog zbora misije s Nadbiskupom.

Dral

ESSLINGEN

„Misija je jedna vrsta hrvatske ambasade“

U zgradi Hrvatske katoličke misije u Esslingenu blagoslovljena je 30. studenoga 1980. godine kućna kapela. Blagoslovu kapele prethodilo je euharistijsko slavlje u crkvi sv. Pavla koje je predvodio prelat E. Mühlbacher, biskupijski referent za inozemce. On je i propovijedao. U vrlo lijepoj i sadržajnoj propovijedi koju je slušalo više stotina vjernika prelat je, između ostalog, rekao:

„U prijašnja vremena progonjeni su bježali u crkvu i tamo ih nitko nije smio hapsiti. Kuća Hrvatske katoličke misije je neka vrst ambasade, konzulata gdje vi u svom svećeniku i njegovim suradnicima možete naći zaštitu, pomoć i savjet... U ovoj kući ste na domovinskom tlu. Ovdje se vaša domovina zove: Rimokatolička Crkva hrvatskog jezika. Nju predstavljaju misionar i župna pomoćnica, ali i karitasov socijalni radnik – i on vrši svoj posao u ime Crkve... Ova kuća pripada vama. Tome ste vi doprinijeli crkvenim porezom, a i sami ste pomagali da se obnovi“.

O potrebi kapele u misiji prelat je rekao: „Uza sve što vam na raspolaganju

Prelat Mühlbacher pita misionara Vučemila da li hrvatski grb počinje bijelim ili crvenim kockastim poljem

stoji župna crkva sv. Pavla, u misiji je potrebna i kapela: u njoj će zaručnici sklapati brak, u njoj će vaša djeca biti krštavana, u njoj ćete se moći ispovijedati i pred svetohraništem moliti i pjevati na vašem jeziku. Poput nekadašnjih bjegunaca, držite se čvrsto oltara!”

Poslije sv. Mise prelat je blagoslovio kapelu koja je posvećena Gospi Sinjs-

koj i sv. Nikoli Taveliću. Svi vjernici koji su sudjelovali u euharistiji pozorno su pratili vrlo dojmljive obrede blagoslova kapele i oltara. Nikada u Augusterstrasse 5 nije bilo tolika ljudi kao tog dana. Misionar o. P. Vučemilo sve ih je počastio pićem. Za vrijeme ručka koji su spremili misijski aktivisti darovao je on prelata, dekana i mjesnog župnika hrvatskim rukotvorinama. Iv.

SIEGEN

Zajednička proslava s Nijemcima u Freusburgu

U Freusburgu je već mala ali dobra tradicija da se Nijemci i Hrvati koji tamo rade sastanu i zajednički proslave župskog patrona sv. Huberta koji se slavi 3. studenoga.

Freusburg je malo mjestance, filijala župe Kirchen, u blizini Siegena, koje doduše pripada biskupiji Trier, ali se za Hrvate koji tamo žive i rade već godina brinu misionar i socijalni radnik iz Siegena. Svi župljani Hrvati u ovom mjestu su odreda muškarci. Njih oko 50 iz okoline Duvna rade kod jednoga velikog građevinskog poduzetnika. Većina ih je već 10, 15 i više godina tu na istom mjestu, odvojeni od svojih obitelji. Poslodavac se doduše pobrinuo za to da mogu stanovati u prostorijama dostojnim najnužnijih ljudskih potreba – nove barake su blagoslovljene prije godinu dana – međutim, dugogodišnji život bez vlastitih obitelji je osiromašenje ljudskog života koje se ne

može tako lako nadoknaditi. Tragove tog osiromašenja nose u sebi sigurno i ovi muškarci.

Na drugoj strani, ni ovi ljudi kao ni veliki dio drugih nemaju nikakvog interesa za tom, u zadnje vrijeme toliko populariziranom „integracijom“ u njemačku sredinu, mada ona za njih, obzirom na dobru volju Nijemaca u ovom malom mjestu, ne bi bila ni toliko nekorisna ni toliko teška kao drugdje. Međutim, i oni su kao i mnogi drugi uvjerni u to da je njihov život i rad u Njemačkoj samo privremeni prekid njihova normalnog obiteljskog života u domovini i da se zbog toga i ne isplati ulagati mnogo truda da bi se ovaj život ovdje učinio smislenijim i ljudskim. Posljedice ovakvog stava – spojene često s neizvjesnom dužinom boravka u inozemstvu – su već posvuda poznate: nezainteresiranost, obeshrabrenje, unutrašnja praznoća, a dosta često i psihičke smetnje i bolesti.

Zbog toga nije samo za pozdraviti, nego je nužno potrebno preporučiti i prihvatiti ovakvu inicijativu da bi se makar s

Duvnjaci sa svojim misionarom pred barakama

vremena na vrijeme ova letargija donekle prekinula.

Bilo je doista dirljivo vidjeti kako se tvrda kora koja se uhvatila oko srдца ovih muškaraca, nakon oklijevanja i pasivnog sudjelovanja na početku uz njima poznate i mile zvukove harmonike, postupno otvarala i sva ona čeznja za domovinom, za obiteljima, za „normalnim“ životom sve više i više dolazila do izražaja. Tu odjedanput nije bilo više granica. Pjesme su se nizale jedna za drugom: uslijedilo je i kolo i tek poslije 23,00 sata je polako dolazilo do rastanka.

(nastavak na sl. str.)

MÜNCHEN

Otvorenje i blagoslov novoga Hrvatskog katoličkog doma

Kardinal J. Ratzinger, nadbiskup Münchena i Freisinga, blagoslovio je 30. studenoga 1980. godine novi Hrvatski katolički dom koji se nalazi u blizini glavnog kolodvora (Schwanthalerstrasse) u Münchenu. Blagoslovu je prisustvovao i splitski nadbiskup F. Franić.

Zgrada se doma sastoji od 4 kata i potkrovlja. U potkrovlju se nalazi kapela, a na katovima uredi, prostorije za vjeronauk, dvorane za predavanja i za rad s pjevačkim i folklornim grupama. Kupnja i restauracija zgrade stajala je više od 2 milijuna maraka. „To je“, rekao je kardinal, „izraz naše zahvalnosti za sve što Hrvati Münchena (oko 23.000) čine u privredi, a posebno u bolnicama i staračkim domovima“. On je pohvalio naše časne sestre, njihovu vjeru, marljivost i požrtvornost u radu s bolesnicima i sa starcima. U nutarnjoj upotrebi dom nosi ime Ante Antića, hrvatskog franjevca koji je umro na glasu svetosti.

O. Dominik Šušnjara, župnik i nekadašnji dugogodišnji naddušobrižnik,

opisao je put koji je vodio do izgradnje ovoga doma koji je ordinarijat kupio za Hrvate, budući da se prijašnji, koji je nabavljen 1965. godine, pokazao s vremenom nedovoljnim i malenim.

Poslije blagoslova doma održana je u prepunoj crkvi sv. Pavla pontifikalna sv. Misa koju je predvodio i preko nje propovijedao nadbiskup Franić. Navečer je u Löwenbräukelleru održana priredba na kojoj su mladi i folkloristi münchenske misije pokazali ljepotu hrvatskih kola i pjesme.

Kardinal Ratzinger dao je toga dana intervju za radio Köln u kojem je, uz ostalo, rekao: „...Poznajem također čitav niz hrvatskih svećenika te preko njih i pobožnost naših hrvatskih sugrađana koji se redovno sastaju na službu Božju u crkvi sv. Pavla gdje doživljavamo da kod Hrvata katolicizam gotovo spada u njihovu narav, pri čemu se spaja s njihovom društvenošću. Stoga je veoma lijepo što se uz crkvu sv. Pavla nalazi ovaj dom. Tako se služba Božja uklapa u međuljudske susrete i tako se, koliko je moguće, ostvaruje smirenje pod vlastitim krovom nad glavom uz njegovanje vlastite kulture.“

Branka Jeko pozdravlja kardinala Ratzingera prigodom blagoslova doma

(nastavak s prednje str.)

Ova zajednička večer je sigurno uspjela doprinijeti boljem upoznavanju i razumijevanju različitih mentaliteta domaćina Nijemaca i Hrvata koji među njima žive i rade kao i njihovom međusobnom zbližavanju. Jedan mali dokaz tomu je i te večeri izražena želja jednog

Nijemca da preko božićnih blagdana ugosti u svojoj kući jednog od ovih samaca.

Vrijedno je, na koncu, pripomenuti i to da su kobasice, pripremljene po domaćem slavonskom receptu, bile uz čevapčiče, uspros „Knoblauchu“, najtraženiji specijaliteti te večeri. H. Ž.

Aktualni razgovori

Koncem studenoga o. g. razgovarao je p. Vugdelija s Đukom Čaićem, mladim pjevačem iz Zagreba, koji je naišao u Frankfurt poslije nastupa u Rotterdamu.

1. *Đuka, u ovih nekoliko posljednjih mjeseci Ti si više puta nastupao pred hrvatskom publikom na privremenom radu u inozemstvu. Reci nam nešto čime si nastupao, gdje si nastupao i koji su tvoji dojmovi s tih skupova?*

Počeo bih se dojmom. Gdje god sam nastupao iznenadio me način kako su prihvaćene pjesme koje sam pjevao a i priznanje publike pred kojom sam pjevao. Da objasnim. To su pjesme iz naših poznatih opera, s naših, da se tako izrazim, „lokalnih festivala“ o kojima je i kritika pozitivno govorila, a koje čovjeka prenesu u djetinjstvo, mladost, u dom, selo, zavičaj. Ispune ga kompletno. Znajući to, jer i sam tako osjećam, bio sam siguran da se ni u jednom drugom vidu glazbe to ne može toliko osjetiti. Ali da toliko topline i osjećajnosti mogu te pjesme unijeti u čovjeka, zaista se nisam nadao. Mogu slobodno reći da su suze koje sam vidio, te suze čežnje za rodnom grudom, ostavile u meni trajan žig poštovanja i odanosti prema našem čovjeku. I za to saznanje mnogo mu hvala.

2. *Ti se pjevao pjesme koje ne slušamo redovito na našim koncertima. To su klasične, operne, domoljubne pjesme. Kaži nam gdje si to naučio i gdje sada radiš?*

To bih pitanje povezao s prethodnim. Ali prije toga kratak uvod. Završio sam muzičku školu gdje sam učio pjevanje i klarinet. Kasnije sam odabrao put u glazbu o kojoj sam vam već govorio, kao i u rok-glazbu zbog njenih dimenzija na području moderne glazbe. A i moj posao, jer radim u kazalištu „Komedijska“ u Zagrebu, zadire u taj vid glazbe. To su rok-opere (npr. „Gubec-beg“, „Grička vještica“ i dr.) i mjuzikli koje ta kuća ima na svom repertoaru.

3. *Kakve planove imaš za budućnost? Kaniš li opet doći k našim ljudima u Njemačku?*

Da se opet vratim k svom odgovoru na vaše prvo pitanje: da, mislim doći s ovakvim sadržajem pjesama koje sam pjevao, kao i pjesama iz rok-područja. To mi je i želja. Što se tiče planova za budućnost o tome mi mladi ljudi imaju mnogo, pa i više nego mnogo, skica

Jubilarni (10.) Susret hrvatske katoličke mladeži i biblijska olimpijada

Slijedeći Susret hrvatske katoličke mladeži s biblijskom olimpijadom održat će se u subotu i nedjelju, 16. i 17. svibnja 1981. godine, u Frankfurtu i Offenbachu. On će se sastojati od vjeronaučne olimpijade, euharistijskog slavlja i kulturno-zabavnog programa.

Vjeronaučna olimpijada obuhvaća:

1. Vjeronaučni kviz znanja,
2. Natjecanje u drugim vjeronaučnim aktivnostima:
 - a) u likovnim radovima (crtežima, izražavanju bojama, modeliranju, izradi vjeronaučnih albuma),
 - b) u pismenim radovima (sastavcima, slobodnom oblikovanju molitava),
 - c) u glazbenom izražavanju (sviranje, solo i zorno pjevanje).

Euharistijsko slavlje:

1. Liturgiju oblikuju i predvode mladi, a u njoj sudjeluje, i pjevanjem, i sav Božji narod,

(nastavak sa str. 9)

Đuka Čaić, uz pratnju prof. Leščana, za vrijeme nastupa

i slika. Meni je najvažnije da uspijem glazbom, pjesmom izraziti sebe i postići na tom području što veći domet.

4. Imaš li što poručiti našim radnicima, posebno našim mladima, u zapadnoj Evropi?

Kada sam odgovarao na vaše prvo pitanje spomenuo sam suze koje su ostavile na mene vrlo jak dojam. Pa, eto, neka se ti mladi ljudi nikada ne stide tih suza u kojima se zrcali naša prošlost, sadašnjost i budućnost.

2. Sudjeluje nekoliko izabranih dječjih zborova,
3. Predvodi biskup iz domovine,
4. Propovijeda izabrani propovjednik,
5. Animira poseban animator.

Kulturno-zabavni program obuhvaća:

1. Predavanje,
2. Proglašenje pobjednika u kvizu znanja i u drugim vjeronaučnim aktivnostima s podjelom nagrada,
3. Nastup nekoliko dječjih zborova,
4. Nekoliko recitala,
5. Nastup nekoliko folklornih grupa,
6. Nastup izabranih solo pjevača,
7. Ples.

Kako pripremiti vjeronaučnu olimpijadu?

Na temelju zaključaka donesenih na svećeničkim duhovnim vježbama u Vierzehnheiligen u ovoj godini, Odbor za pripravu vjeronaučne olimpijade (B. Dukić, J. Zrnčić, P. Žmire S. Penić i J. Baričević) odredio je, za vrijeme dvodnevnog radnog sastanka 3. i 4. 12. o. g. u Frankfurtu, sadržaj Vjeronaučnog programa i modalitete natjecanja.

I. Vjeronaučni program za sudjelovanje u vjeronaučnom kvizu znanja

Vjeronaučna građa za kviz znanja uzima se iz knjige „Snagom Duha”, osobito iz njezina prvog dijela, i iz njezina Leksikona. Iz knjige „Snagom Duha” u obzir dolazi građa koja se autoru i odbornicima učinila najkorisnijom za našu mladež:

a) Građa iz prvog dijela knjige:

1. Pozvani smo da budemo zajedno (str. 6-9),
2. Koji nas duh pokreće i vodi (str. 10-15),
3. Duh Isusa Krista – Tko je za mene Isus Krist (str. 16-30),
4. Duh Sveti okuplja zajednicu Isusovih učenika (str. 30-35),
5. Oduševljenje za život i ljubav (str. 36-44),
6. Svatko je u kršćanskoj zajednici pozvan da živi i djeluje prema darovima Duha (str. 56-57),
7. Trinaest stoljeća kršćanstva u Hrvata (str. 86-94),
8. Katolička Crkva u Hrvata danas (str. 95-112),
9. Naše kršćanske zajednice (str. 113-120) i
10. Život po Duhu – Kršćanski moral (str. 157-166; povezati s tekstom na str. 219).

b) Građa iz Leksikona (str. 224-237):

U obzir dolaze ovi pojmovi (natuknice):

Abraham, ateizam, biblija, biskupska konferencija, Crkva, dan Gospodnji, deset zapovijedi, Duh Sveti, duša, ekumenizam, Evanđelje, evolucija, Isus Krist, Jahve, kraljevstvo Božje, karitas, križ, laici, marksizam, Marija, Mesija, milost, narod Božji, objava, pakao, pashalno (vazmeno) otajstvo, prezbiter (svećenik), raj, redovnici, sakramenti (povezano s građom na str. 212-218), Trojstvo, Utjelovljenje.

Dob i broj natjecatelja

Odbor za pripravu je donio ove zaključke:

1. Preporučuje se da najniža dob natjecatelja bude oko 11 godina (5. razred), a najviša 18 godina;
2. Svaka misija može dovesti neograničen broj ekipa, ali u svakoj ekipi mora biti najmanje 5, a najviše 9 članova.

Kako raditi s vjeroučenicima tijekom pripreme za kviz znanja?

Budući da je velika razlika u dobi natjecatelja, očito je da će vjeroučitelji iznesenu građu iz „Snagom Duha” morati prilagođavati grupama s kojima rade. *Važno je da uoče ono što je bitno i najvažnije u navedenoj građi te da to na prilagođen način prenesu vjeroučenicima.* Pri tom se mogu držati metodičkih uputa donesenih iza svakog poglavlja pod naslovom „Razgovor i zadaci” ali, daka, mogu odstupati od njih i primijenjivati postupke koje za svoje grupe smatraju najprikladnijima.

Pitanja za vjeronaučni kviz znanja i odgovori na njih

Odbor za pripravu vjeronaučne olimpijade poslat će koncem božićnih praznika svim misijama **pitanja** (90) za kviz znanja s **tumačenjima** i **uputama** kako na njih odgovoriti.

II. Vjeronaučni program za sudjelovanje u natjecanju u drugim vjeronaučnim aktivnostima

Osim vjeronaučnog kviza znanja, u okviru Vjeronaučne olimpijade, priredit će se natjecanje u likovnim i pismenim radovima te u glazbenom izražavanju.

KNJIGE...

Jezivi prizori iz naše svakidašnjice

Uz knjigu Josipa Pašića: „Tuđe suze”, izdanje Kršćanske Sadašnjosti, Zagreb 1979.

Pod naslovom „Tuđe suze ili odgovornost za tuđe živote”, iskusni župnik Josip Pašić sabrao je 36 pričica o ljudima i ženama koje je krstio, pričestio, potvrdio, vjenčao a neke i pokopao. Pisac skromno kaže da su „ovo samo zapažanja čovjeka koji je kao promatrač povezivao činjenice”. U tom i je vještina pisanja: zapaziti i povezati tako da svatko shvati i lako pročitati. Svećenik Pašić je do zemlje ponizan pred tajnom čovjeka i života: „Da bismo čovjeka mogli ispravno shvatiti i pravedno prosuditi u svim njegovim postupcima, trebalo bi o njemu znati mnogo više nego što se obično zna.” Tako zbori ovaj duboko kršćanski čovjek, župnik i pisac.

Zacijelo naš pisac zna mnogo, ali ne suđi. On iznosi činjenice, a one su često jezive. Jezoviti prizori iz naše današnjice izazivlju i naše suze. Da mu je bilo stalo do književne slave, pisac je imao toliko žive stvari da je mogao lako napisati najbolju knjigu pripovijedaka u suvremenoj hrvatskoj književnosti. Pašićovo štivo nije za lako uzbuđljive duše i krhka srca. Ono je surovo kao i sam život. Neka naši čitatelji prosude po slijedećoj priči:

I roditelji su nam – bližnji!

U vrijeme kad su na rad u inozemstvo odlazili i nezaposleni koji posao nisu mogli dobiti i oni koji su imali posao ali mala primanja, u Švedsku je otišao

Dob natjecatelja i sadržaj aktivnosti

U ovim aktivnostima mogu se natjecati sva djeca predškolskog i školskog (do 18. godine) uzrasta. Sve ove aktivnosti moraju imati religiozno-odgojni sadržaj. U obzir dolaze svi vjeronaučni priručnici kao što su „Pozvani na gozbu”, biblijski motivi, religiozne skladbe itd.

Upute za pojedine aktivnosti i precizne propozicije

Upute i propozicije u svezi s pojedinim aktivnostima Odbor će poslati svim misijama koncem božićnih praznika.

četrdesetogodišnji mehaničar, koji je imao dobro uvedenu radnju, koji je posla imao preko glave i koji je dobro zarađivao. S njim su u Švedsku otišla i njegova dva sina: jedan tek oženjen, a drugu još neoženjen.

U kući su ostali otac i majka. Majka je bila potpuno slijepa već nekoliko godina i toliko slaba da s kreveta nije mogla sama. Trebalo ju je hraniti. Muž se za nju brinuo i dok su sin i snaha bili kod kuće. Kuhala je, doduše, snaha. Snaha je i prala. Ali jelo je bolesnoj ženi donosio u sobu muž. On ju je i dvorio. A kad su sin i snaha s djecom otišli u Švedsku, stari je i kuhao sebi i ženi.

Za majčin imendan sin je iz Švedske poslao nekoliko šarenih razglednica. Naručio je da se preko radija otpjeva poznata pjesma „Majci”. Sin je znao da roditelji nemaju radio-prijemnik pa da pjesmu neće ni čuti. Ali čut će susjedi i poznanici. Listonoša prispjele razglednice nije mogao uručiti pa ih je bacio preko kapije u dvorište. Razglednice su ležale u dvorištu na zemlji. Roditelji ih nisu pročitali.

Vrata s ulice bila su zaključana sa dvorišne strane. Netko je od susjeda rekao da starce već nekoliko dana nije vidio. Da je nekoliko puta pokušavao na vrata ali da je vrata uvijek našao zaključana. Pokušali su u razno vrijeme ući i drugi. Vrata su uvijek bila zaključana. Neki su lupali. Nitko se iznutra nije javljao. Starica nije ni mogla s kreveta. Ali ni starac se nije javljao.

Ljudima je postalo sumnjivo.

Jedno su dijete digli na kapiju da se spusti u dvorište i otvori s nutarnje strane vrata. No kad su ušli u dvorište, i vrata koja vode u kuću bila su također s nutarnje strane zatvorena. Na dvorištu su bile šarene razglednice. Lupali su, dozivali. Nitko se nije odzivao. Pokušavali su kroz prozor koji je iz sobe gledao na dvorište vidjeti što se u sobi događa. Prozori su iznutra bili zastrti. Ipak nekima se činilo kao da obadvoje leže u svojim krevetima. A neki rekoše da osjećaju težak zadatak.

Razbili su prozor.

Iz sobe je pokuljao vrlo neugodan zadatak.

Provalili su vrata.

Starica, slijepa, nemoćno je ležala kraj kreveta na podu. Bila je bez svijesti, ali još je davala znakove života. Vjerojatno je htjela s kreveta i ondje pala i ostala. U proćelu je bio stol. S jedne je strane bio krevet na kojemu je običavala ležati bolesna slijepa starica. S druge strane je bio krevet na kojemu je običavao spavati starac. Starac je u svom krevetu i sada ležao. Nepomičan. Mrtav. Umro je od kapi.

Što se zadnjih osam-deset dana u sobi događalo, nije mogao nitko znati. Je li starica dozivala muža pa kad se nije odazivao, a onako potpuno slijepa ne znajući je li dan ili noć, htjela do njegova kreveta? Je li ga pokušavala probuditi, pa vjerujući da spava, ostavila na miru? Je li htjela natrag na svoj krevet pa nije mogla? Je li dozivala u pomoć? Nitko to nije mogao znati.

(nastavak na sl. str.)

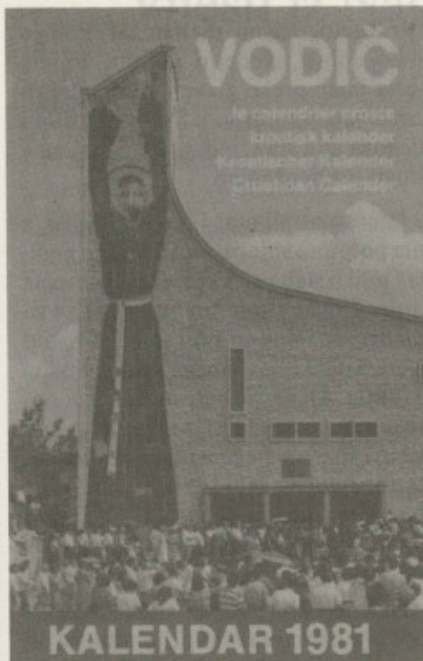

Kršćanski sinovi i kćeri ne samo da posjećuju svoje roditelje u domovini nego ih pozivaju i u goste u Njemačku

Vodič na pet kontinenata

Fra Bernardo Dukić i njegovi suradnici iz Hrvatskog naddušobrižničkog ureda u Njemačkoj po četvrti (ili peti?) put su zadužili inozemne Hrvate Vodičem kroz hrvatsku inozemnu pastvu na svih pet kontinenata, u kojem ima par stotina adresa naših misija i misionara širom svijeta. I u ovom Vodiču ima kalendar za 1981. g. sa svim svecima, sveticama i blagdanima te razni drugi korisni podaci. Međutim, ni u ovom Vodiču nema obavijesti o službama Božjim, (nadnevak, sat i mjesto), kao što je to bilo naznačeno u jednom prijašnjem. To je također 'koristan podatak', ako ne za domaće, a ono svakako za došljake, putnike i goste. Važan je dodatak u ovogodišnjem Vodiču izbor adresa 'najvažnijih' hrvatskih katoličkih listova. Ali tko zna da li će takvi podaci ponukati ljude da potraže te listove. Bojati se da neće, jer naš svijet rijetko uzima štivo i kad mu se u ruku pruži.

Korice Vodiča su uspjelije i raskošnije od prošlogodišnjih. Na zadnjoj stranici neka hrvatska majka netremice gleda negdje daleko iza devet brda i dolina, a na naslovnoj korici golemi lik svetog Franje s pročelja novosagrađene crkve u Kočerinu, u Hercegovini, diže ruke nebu pod oblaku, zazivajući blagoslov baš na Kočerin koji je toliko prepatio u prošlom ratu. U Vodiču piše da je to najveći lik asijskog Siromaha na svijetu. Nije naznačeno tko ga je izradio, što je ipak propust ovoga lijepog i korisnog Vodiča.

U „Vodiču 1981“ netočno je objavljena adresa misije u Lüdenscheidu. Točna adresa glasi: **5880 Lüdenscheid**, Danziger Weg 94, tel.: 023 51/85-507 (to je sjedište misije i adresa o. Bernarda Rubinića). **misijski Centar** nalazi se u: Sedanstr. 4, tel.: 2 88 05 (tu radi pastoralna asistentica Pavica Perković). **Socijalni ured** Misije nalazi se u: Philippstr. 17, tel.: 2 55 15 (u njemu radi Stjepan Alilović).

Također je u „Vodiču“ netočan podatak za misiju Karlsruhe. Gospođa Blažena Vrtarić-Miletić nije namještena u misiji kao župna pomoćnica nego kao socijalna radnica pri Karitasu.

(nastavak s prednje str.)

Pjesma je preko radija bila otpjevana. Razglednice su stigle. Pjesmu roditelji nisu mogli čuti jer radio-prijemnik nisu imali. Razglednice nisu pročitali, jer je starac, u vrijeme kad su stigle, već bio mrtav. Ljudi su pokupili razglednice i poslali brzojav sinu i snahi. Pogreb su morali organizirati susjedi. Sin sa snahom i unucima stigao je na pogreb. Brzojavom je tražio da se sa sprovodom pričekaju dok on ne stigne. Donijeli su pet velikih vijenaca.

Kad sam završio obred u dvorištu, muškarci se svrstali iza raspela i povorka krenu. Ali onda sam primijetio da je iza mrtvačkih kola nekakva strka. Jedna je ženska potrčala prema muškarcima i nešto im govorila. Muškarci su šuteći nastavili hod. Za njima sam išao i ja. Ali

mrtvačka kola su stajala. Okrenuo sam se pa sam i ja stao. Upozorio sam pred sobom muškarce da stanu. Stali su. Prišao mi je sin i molio da oprostim. Vijenci su ostali. Pošao je do muškaraca i molio da se vrate i uzmu vijence. Išao je od jednog reda do drugog. Svi su muškarci šutjeli. Vijence su donijele ženske. Ali ni jedan muškarac nije htio prihvatiti ni jedan vijenac. Kočijaš nije dopuštao da se objese na kola, jer su kola bila svježe obojena. Boja se još nije osušila. Obrisat će boju.

I vijenci su ostali u dvorištu. Bio je to štrajk.

Ljudi su kasnije komentirali: „Kad njima nije bilo stalo do njihovih živih roditelja, nije ni nama stalo do njihovih vijenaca! Neka ih nose sami!“

CRTICE IZ ŽIVOTA

Perina cigareta

Proljeće donosi cvijeće i zelenilo, ljeto je toplo, jesen nam poklanja plodove zemlje, ali za me nema mirisnijeg doba godine nego je advent, oni sumračni tjedni prije Božića. Kad god stignem, pođem prošetati kroz večernji Frankfurt sve do Majne, gdje se pred gotskom vijećnicom na starom trgu Römerbergu održava, četiri sedmice prije badnjaka, veliki božićni sajam. Polako šecam između šarenih kioska, prodavnih buda i drvenih tezgi, začaran tihim svjetlucanjem lampica i svijeća, omamljen mirisom borića i jelki koje uz obali rijeke čekaju na božićne kupce. Miris prženih badema i slatkih medenjaka privlači mnogobrojnu djecu, a oko pečenih kobasica, šašlika i kuhanog vina skupljaju se odrasli kao noćni leptiri oko fenjera u šupi. Kolači i svakovrsni slatkiši su, vidim, isti kao i u vrijeme mog dalekog djetinjstva u starom Osijeku. Samo su postali skuplji! Ako naiđem u pravo vrijeme, čujem s tornja sv. Nikole božićne pjesme uz pratnju limenih pozauna. Kad se zaustavim pred vodokokom „Justicije“ usred trga, pa ugledam u betlehemskoj štalici zabrinutog Josipa kako za sobom vodi u tuđinu malog Isusa i Mariju na strpljivom magarčiću, onda mi uvijek padne na pamet ona nesretna cigareta o kojoj mi je pričao jedan mladić iz Ogulina. Ali nije to obična cigareta o kojoj onda razmišljam. Ona me samo prisjeti na tužnu pripovijest koja bode u srce:

Badnjak. Ja po starom običaju ukrasio pisači stol košaricom slatkiša i bocom medene rakije. Preda mnom sjedi Pero iz Ogulina. „Znaš, posla meni litos Jure iz moga sela telegram da je u Njemačkoj naša posao za me. Ja odma doletio u Frankfurt i uzeo raditi. Isprva išlo sve ka po loju – niko te nije pita za papire! Znaš i sam koliko naših ljudi radi u Njemačkoj na crno. Krampa ja neka dva miseca i bome lipo zaradija, nema šta. Odma ja posla telegrafski čači dvi tisuće maraka – bili smo doma zaduženi do priko glave! Al onda Juru poslalo na montažu, a u petak iza toga meni dalo otkaz.“ „Pero“, rečem i ponudim mu čašicu šljivovice, „imao si još sreću da te nisu uhvatili na poslu i šupirali kući! Ali reci mi zašto se nisi vratio u selo dok si još imao koju paru?“ Pero me pogleda: „Zašto? Čovik se uvijek nečemu nada. A i kud ćeš u Liku za zimu? Žetva davno svršila, kukuruzi svi obrani, a u šumi za me nemaju nikad posla – to sve

zbog onog mog nesritnog oca. Bio on u ratu, kako ono vele, na „drugoj strani“, zato nisam mogao ni izučiti neki zanat. Al šta da te učim: ti već znaš dobro kako je to bilo kod nas! Ovi posla u Njemačkoj donio mi prvu dobru paru u životu. Toliko nisam doma zaradio ni za pet godina!”

Jadni Pero nije jedini koji danas upadne, bez svoje osobne krivnje, u takvu bijedu da nema jedne cigarete u džepu. Ne samo u Africi, Indiji ili u Južnoj Americi, nego i u velegradovima bogatog Zapada danas od gladi umiru tisuće ljudi pred očima svojih sugrađana. Ne toliko zbog škrtosti ili mržnje susjeda, koliko zbog nehaja i ravnodušnosti svojih bližnjih.

„Računica je sad ova: zadnja marka ošla za sobicu, već par dana odam bez pribite pare oko i tražim bilo kakav posao, al ti svud odbruse: „Niks papiri, niks arbajt! Ko da čovik ima na sebi neku kugu ako je brez papira! Evo, već pet dana nisam okusio, do jutros, ni jednog zaloga, a prikluče dopušio zadnju cigaretu – to mi je najteže. Nije prvi put da gladujem, tome se čovik privikne, pa dok imaš gutljaj friške vode i cigaretu u gubici, da se još izdurati. U selu te svak pozna, svi će ti u nuždi izaći ususret – al kud ćeš u velikom gradu di nemaš nikoga? Al čovik triba čovika, ne moš sam živiti! Jutros sam proša cili kolodvor, pa obiša sve glavne ulice tamo do katedrale ne bi l' sreo koga poznatog. Sve ono juri, kupuje, veseli se Božiću – a ti nemaš jedne duše na svitu koji bi ti rekla: brate ili đavle, evo, zapuši jednu!”

Priča Pero dalje kako je onda obišao sve moguće urede, konzulat, sindikat, karitas, sve uzalud: „Svuda te uljudno saslušaju, onda kažu nešto o nekoj nadležnosti pa te otpuste s lipim riječima, al praznih ruku. Mora da je to ovdje na svitu neka sveta rič, ta prokleta nadležnost koja za mene ne vridi!”

Božićnica

Božić je. Zima je tak stisnula. Za božićne dane saki stvor ima fraj. Nažalost, najde se i takvih koji očeju penezeke zaslužiti, jer im je sejedno, je li Božić ili Vuzem. Božić. Zname si kakvi je to blagdan. Na Badnjak se je navijek borek kitil. Znaš, kak je to gledeti našega človeka kak ti ide sav „zmotan” na Badnjak doma. Ne želim nikoga kritizirati, ali mnogi su pozabili otijti bar na Božić vu cirkvu. Mnogi se bojiu otijti na svetu Misu, a mnogi nemaju vremena da se poklone dragom Bogeću kaj im čuva domek, vjeru, jezik i stare običaje.

Božićnica. Znaš kaj vam to znači? Dok sem bil mali dečec, navijek sem išel pogledeti gđoj kakvi borek nakitil je. Pokojni tatek nije pušćal nas decu da idemo kod susedov na Badnjak. Ali kak smo bili mali, a tatek si je rad popil, mi smo ipak neak zbrisali. Najbliža nam

je bila teca Bara. Teca bila tak sirota debela da nije ni vrata otprijeti mogla. A mi smo želi borek vidjeti. Tak smo duge ružili po vratu dok se teček nije zbudil. Joj, gđoj je videl na Badnjak spati! Ali tetec kak tetec se je brže snašel, saki smo dobili po jednu jabuku, božićnicu. Tak se te jabuke zvale. To vam je samo primjer kak je negda bilo.

Danas, to je sasvim drukče. Gđoj bi danas otprl vrata? Nema više teca, nema tece, nema božićnice. Tece i teci su mrlili, ali imamo Crkvu kaj nam bu dala božićnicu i boreka. Ne mora biti borek veliki, ali nek se vidi da je Božić. Zakaj mnogi od nas ne znaju za Božić? Raznorazni dobronamjerni Hrvati, ako ih uopće možemo tako zvati, pokušavaju, i donekle uspijevaju, pobiti značenje naše Majke Crkve. S time pobijaju, zapravo žele da se ne spominje hrvatsko ime. Dok ima jabuke božićnice i boreka, bu i nas Hrvata.

Ivek Milčec

Dok slušam Perine jade, mislim stalno na Isusovu prispodobu o milosrdnom Samarijancu, kad Gospodin, na pitanje jednog bogataša „tko je moj bližnji?”, odgovori: „Neki čovjek, silazeći iz Jeruzalema u Jerihon, zapade među razbojнике koji ga svuku i još k tome izraze.” Mimo isprebijanog jadnika prođu nehajno, da kažem modernim jezikom, župnik, socijalni radnik, policajac i političar, ali nitko se od njih nego samo jedan stranac, baš onaj Samarijanac, ne smatra „nadležnim”. Tako i za Peru nije „nadležna” ni domovina (ne pruža mu uvjeta pristojnog života), ni ova bogata Njemačka koja od njega nemilosrdno traži „papire” ako hoće živjeti i raditi. Sigurno da u današnjem svijetu treba putnica, treba i dozvola boravka ili rada, ali kad iskreno promislimo vidimo kako je ipak bijedna i ograničena ta naša ljudska pravda!

„Dok, evo, tako odam kroz grad, stignem i tamo do božićnog sajma”, priča Pero dalje. „Znaš, brate, za jednu cigaretu bi bio dao i svoju dušu! Al, eto, stojiš u srid velikog grada, oko tebe prolaze zadovoljni, siti kršćani, braća jedne vjere, ti želiš jednu malu pomoć i podršku, a sam si samcat među njima, ka srid duboke noći u planini ili u dalekoj osamljenoj pustinji! Stojim onako bijedan pred betlehemskom štalicom pa šapćem: mali Isuse, koji si s Josipom i svojom majkom Marijom mora bižati u Egipat, jer te tilo ubiti, ni ti dalo da ži-

viš u rodnoj zemlji, svi oni Herodi, biskupi, kraljevi i kako se već ti vladari svita nazivaju – Isuse, dođi mi u pomoć! Pa dok ja tako plačem u svojoj duši, sam samcat usrid cilog božjeg naroda na sajmu uz Majnu, a okolo miriši po medenjacima i kobasicama, neko me gurne u lakat: Ne znaš mi više? Albanac što rabotali skupa na bauštelu. Brate, da zapušimo zajedno pa pod šator nešto vrućeg zapijemo! Te danas ja častim, brate! Rič onog malog Šiptara mi dođe ka nebeska muzika. Nisam nikad u svojem životu čuo lipšeg glasa, viruj mi!”

Za većinu nas su Šiptari ono što su Samarijanci nekoć bili za čestite Židove: zaostali brđani, polustranci, uglavnom inovjerci. Ali se onda pitam: nakon dvije tisuće godina kulture i kršćanstva, bezbrojnih krvavih revolucija i svih onih socijalnih knjižurina, vrlo važnih kongresa i političkih tvorevina na svijetu, zar smo mi bolji od onog učenog Židova koji se vrtio oko Isusa i zapitkivao ga znatiželjno: „Reci mi, tko je moj bližnji?”

Zato me uvijek nešto ubode u srcu kad se na božićnom sajmu sjetim Pere i dobrog Šiptara, jer mi ne da mira ono neugodno pitanje: zar se u cijelom Frankfurtu nije našao nitko drugi da pruži nesretnom Peri cigaretu – nego samo jedan, možda polupismeni Šiptar? Ali se onda tješim da je od sedamsto tisuća stanovnika ipak barem jedan došao na tu ideju.

Ivo Hladek

Socijalni savjetnici organizirali vrlo uspješan obiteljski vikend

U vremenu od 7. 11. do 9. 11. ove godine održan je obiteljski vikend u prekrasnom mjestu Sonnenbühl kraj Reutlingena. Sudjelovalo je 15 obitelji iz Waiblingena (8) i Ludwigsburga (7) u organizaciji socijalnih savjetnika Franje i Mirka Vidačkovića.

Tema je bila: „PROBLEM ODGOJA DJECE U INOZEMSTVU“.

Referat je držao dr. Bartol Tunjić. U svom kratkom izlaganju on je naglasio kako su naši ljudi, htjeli oni to ili ne, „presađeni“ i „prekalemljeni“ u inozemstvo, oni su presađeni u novu kulturu, novi jezik, nove navike i običaje.

Zajednički snimak pred povratak kući s uspjelog obiteljskog vikenda

Roditelji su bili oduševljeni predavanjem. Vidjelo se to na njihovim licima, za vrijeme rada u grupama, a kasnije i u plodonosnoj diskusiji u plenumu gdje su iznosili svoje probleme koji su u ovoj specifičnoj situaciji udaljenosti od domovine postali itekako veliki. Mno-

go toga se naučilo, izmijenila su se iskustva, shvatilo se da jurnjava za materijalnim bogatstvom ne donosi mnogo i da treba više vremena posvetiti odgoju djece u obitelji. Djeci se mora pružiti mnogo više od skupih igračaka, bicikla ... Ljubav se ne može ničim zamijeniti. S djecom se mora igrati, razgovarati, učiti ih poslušnosti, učiti ih ljubiti Boga i blišnjega. Djecu treba shvatiti, postupati s njima kao s osobama ...

To su bili kratki rezultati rada u grupama.

Dok su roditelji bili na predavanju, brigu oko 41 djeteta preuzele su dvije odgojiteljice. Djeca su se lijepo izigrala i istrčala u krasnoj prirodi; svi su bili zadovoljni i veseli, od najmlađih pa do najstarijih. Stekla su se nova prijateljstva. Svima je na rastanku bilo žao što je

ovaj vikend tako brzo prošao i zaželili su da bude što više ovakvih ili sličnih sastanaka. Na povratku, u autobusu, je bilo veselo. Vika djece miješala se s pjesmom i razgovorima odraslih i sve se to slijevalo u divan osjećaj zadovoljstva i sreće.

Mirko Vidačković

Mogu li biti optuženi s posla crkveni namještenici?

Ako se netko nalazi zaposlen kao službenik Crkve, mora se pridržavati pravila i odredaba dotične Crkve. Tako je presudio Savezni socijalni sud (1 AZR 125 / 78) jednoj voditeljici dječjega katoličkog vrtića.

Povod presudi dala je voditeljica katoličkog dječjega vrtića, kad se udala za kupaćinskog patra i službeno sklopila

brak. Pater je bio od svoga reda poslan na „odmor“.

Crkveno se nisu mogli vjenčati jer pater nije dobio odobrenje Pape za laiciziranje.

Savezni sud je bio mišljenja da se voditeljica katoličkoga dječjega vrtića nije ponijela korektno kad se udala za nelaiciziranog patra i stoga presudio da je poslodavac imao pravo dati voditeljici otkaz.

Održan godišnji sastanak socijalnih radnika

Socijalni radnici zaposleni pri Karitasu održali su svoj ovogodišnji sastanak od 20. do 24. listopada o. g. na otoku Reichenau, na Bodenskom jezeru. To su već uobičajeni sastanci koji imaju za cilj produbiti i intenzivirati tematiku koja se susreće na terenu. Teme koje se razglabaju na ovakvim skupovima variraju iz godine u godinu, već prema tome što socijalnim radnicima izgleda kao najvažnije i najhitnije.

Ove godine, kao i prošle, svi su dani bili posvećeni obiteljskoj tematici. Imajući pred očima neprocjenjivu važnost obitelji na kojoj se temelji svako društvo i uvidjevši da je jedna takva zajednica u tuđini izložena većoj opasnosti, bilo je neophodno potrebno posvetiti više pažnje ovom pitanju.

U čemu se sastoji ta opasnost koja lebdi nad obiteljima kao Damaklov mač?

Prvo: to je sigurno njihova izoliranost u jednoj, njima stranoj sredini. Jezik je često jedna, jedva ili teško savladiva, prepreka koja nas dijeli od Nijemaca. Uz to dolazi nedovoljno poznavanje propisa, uredbi i odredbi ove zemlje što nas ponekad dovodi do očajavanja. Sve nas to prisiljava biti tzv. „ausenzajteri“.

Drugo: Nezrela konkurencija obitelji međusobno, bilo ovdje u Njemačkoj, bilo u domovini, te netočno i neodgovorno držanje prema bližnjemu. Da bismo stekli „ugled“ pred drugima, mislimo da moramo imati brži i bolji auto nego drugi, napraviti veću i ljepšu kuću, odijevati se po zadnjoj modi ili pak često posjećivati gostionice. Hvalimo sebe gdje god možemo, kako bismo iznudili divljenje drugih.

Treće: Odijeljenost roditelja međusobno ili od djece.

Uglavnom iz ovih razloga proizlaze nesporazumi, svađe, tučnjave, mržnja i rastave među bračnim drugovima. Ovdje također leži izvor krivog ili nikakvog odgoja djece. Ako razmislimo trijezno, vidjet ćemo da baš u ovoj djeci ili na ovoj djeci leži naša budućnost. Krivo odgojena, ona bi mogla biti za nas teret ili pak i gore, naši teroristi.

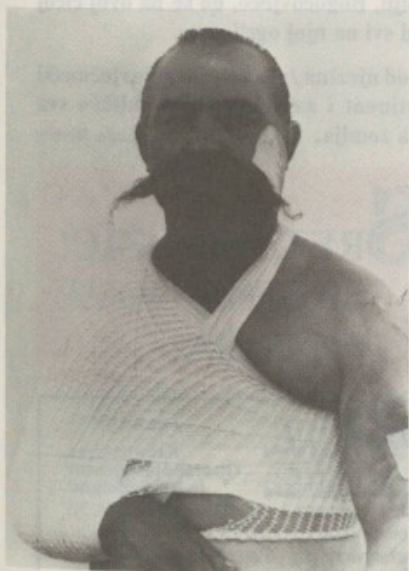
Činjenica da već ima naših obitelji čija se djeca ne mogu razveseliti materijalnim dobrima (igračke ili korisne stvari) govori veoma mnogo o nutarnjoj, duševnoj zapuštenosti ili pak propasti. To

su uzroci razaranja obitelji, najvažnije i najsvetije ljudske zajednice na kojoj se temelji budućnost i sreća svakog društva.

Upravo o ovim problemima se raspravljalo na ovogodišnjem sastanku koji je vodio kompetentan stručnjak na ovom području. Težište predavanja i rada u grupama ležalo je dakle na obitelji koja je pogođena tzv. „privremenim radom” u inozemstvu i negativnim utjecajima, bilo materijalnim, bilo ideološkim.

Iskustva socijalnih radnika, a i predavača, s obzirom na ovu problematiku su loša i žalosna.

Kako pristupiti k ovakvim ljudima, kako otvoriti oči za spoznaju da ovakav način življenja u obitelji i zajednici neminovno vodi, prije ili kasnije, u propast? Svaka mržnja, bilo na bračnog druga ili djecu, svaka zavist, egoizam ili materijalističko držanje prema bližnjemu, ostavlja jednu ranu u duši. To se prenosi s duše na tijelo, te na naše vanjsko držanje, odnosno na naš stav prema drugom, što opet neminovno dovodi do konflikata. Da ovakvo držanje: mržnja, zavist, egoizam, materijalizam itd. šteti i nama samima, primjetit ćemo sigurno onda kada već bude kasno.

Naši socijalni radnici vode brigu o ranjenom čovjeku i o ranjenoj obitelji

Djelovati protiv ovakvog načina življenja moguće je samo onda kad se promijenimo u nutrinu, u duši, i ako pozitivna dobra stavimo za cilj koji hoćemo postići. Poći ovim putem, to jest poći k dobru, zahtijeva veliku uviđavnost, ne-

Koju i kakvu igračku da odaberem za svoje dijete?

Približava nam se Božić, jedan od najljepših i najsvetijih blagdana. On donosi na zemlju, ljudima, u naše domove, mir. Njemu se vesele naše bake, djedovi, majke, očevi, prijatelji, znanci, susjedi, svi ljudi dobre volje. Stari je običaj da se pod božićno drveće stave mali darovi koji se na dan Božića podijele našim najmilijima i najdražima. Nekada su, u prošlosti, naše bake plele, kačkale vezove, djedovi iz drveta pravili igračke, majke šivale haljine a očevi uređivali svaki kutak kuće da bi Božić svi dočekali u uređenim stanovima i kućama.

U današnje moderno doba obično se igračke kupuju kao i ostali darovi. Budući da se djeca najviše raduju Božiću, a među mnoštvom igračaka koje nam danas trgovine nude teško je odabrati upravo onu koja našem djetetu najviše odgovara, pokušat ću opisati koje i kakve igračke bi trebalo nabaviti.

Teško je odabrati igračku koja odgovara dječjoj dobi. Roditelji, znanci i prijatelji stoje često puta nemoćno pred problemom koju igračku kupiti a da odgovara uzrastu i dobi djeteta. Svijet dječjih igračaka stalno se mijenja, jer naša djeca žive u naglom napretku tehnike i zato ne žele u tom području zaostajati.

Ponuda igračaka stalno je u porastu. Poduzeća pak koja ih proizvode zainteresirana su samo za prodaju, pa je često puta zarada važnija od svih savjeta i naučnih analiza „dječje igračke”, koje na temelju istraživanja stručnjaci preporučuju.

Evo što nam predlažu stručnjaci (pedagozi svih vrsta, počevši od njegovatelji-

sebičnost, dobrohotnost prema svima, pozitivan stav prema svemu. Dirljivi primjeri samožrtvovanja do krajnjih granica pokazuju da je ovakav put moguć. To su nažalost rijetki ali svijetli primjeri koji nam služe na čast. Socijalni radnik bi trebao biti, na ovom putu k dobru, pomoćnik svakomu i osoba povjerenja za svakoga. Uvjerni smo da to oni i jesu.

Za vrijeme sastanka naši dušobrižnici u Njemačkoj su vodili brigu o duhovnoj potrebi soc. radnika i naizmjenično, u koncelebraciji, slavili sv. Misu. B. Strujić

ca dječih vrtića do profesora pedagogije) prigodom kupovanja dječje igračke:

1. Igračka mora kod djeteta probuditi po mogućnosti što bujniju fantaziju.
2. Što je veća mogućnost igranja s nekom igračkom, tim je ta igračka djetetu interesantnija i vrednija.
3. Sadržaj dječje igre mora biti za djecu razumljiv, što znači, da djeca u igri s igračkom koju smo im stavili na raspolaganje moraju doživljavati „svoj svijet”, svijet koji odgovara njihovim predodžbama. (Dijete koje se nije vozilo željeznicom, ne može u svom „svijetu” započeti razgovor s konduktrom kojega nikada nije niti vidjelo, a niti doživjelo).
4. Koliko će igračaka biti, to zavisi od dobi djeteta. Mala djeca trebaju za gradnju velike kocke, cigle, vozila (drvo, plastika), a njihovi odrasliji prijatelji manje igračke. Malo dijete nije u stanju sa svojim malim, nejakim ručicama navijati, pokretati razne vijke da

bi se igračka pokretala ali je zato u stanju od drvenih cigala „sagraditi” kuću, gurati po podu drvenu kocku u obliku auta i njom se, skrećući desno i lijevo, dugo igrati.

5. Za veću djecu potrebna je igračka s više dijelova, kako bi se dijete čim dulje bavilo pri sastavljanju igračke. Pri sastavljanju pojedinih dijelova ono je prisiljeno razmišljati kako uklopiti pojedine dijelove da bi igračka bila kompletna. Tako se ono umno i fizički razvija. Za igru majke s djetetom dovoljna je jedna lutka, ali puno, puno krpica. Djevojčice krpicama vrlo brzo mijenjaju haljine, marame i ostalu odjeću.

6. Materijal od kojeg je sastavljena igračka mora odgovarati namijenjenoj igri. Najbolje su drvene igračke. Plastičkom i limenim igračkama često puta djeca oštete ruke ali i pojedine dijelove tijela. Najbolji materijal za lutke kojima se igraju djevojčice su krpeni predmeti i predmeti od plastične spužve.

(nastavit će se)

In der Schloßkapelle wird zukünftig jeden Sonntag Gottesdienst gehalten. Als Hausgeistlicher fungiert dort der kroatische Priester Josef Dubovecak, der die Messe in deutsch und kroatisch liest.

Deutsche und Kroaten beten zukünftig unter einem Dach

In der Schloßkapelle jetzt jeden Sonntag Gottesdienst

Wenn das Kleinod unter den Aschaffburger Kirchen, die Schloßkapelle, bislang nur für Taufen und Hochzeiten genutzt wurde, dann soll sich das jetzt ändern: Ab dem ersten Adventsonntag wird dort fortan regelmäßig an Sonntagen um 11 Uhr ein Gottesdienst gehalten. Als Hausgeistlicher fungiert der kroatische Priester Josef Dubovecak. Die Kapelle, die administrativ der Muttergottes-Pfarrei untersteht, wurde dem Pfarrer nach zähen Bemühungen beim Bischöflichen Ordinariat und bei der Schloß- und Gartenverwaltung zugewiesen.

Jedan dio Nijemaca shvaća integraciju inozemaca pravilno, a drugi dio ne želi za nju ni čuti:

Manche Deutsche verstehen die Integration recht, manche möchten von ihr nichts wissen:

Offenbach (DS/js) – Dialog am Telefon: „Sie haben eine 2-Zimmerwohnung inseriert, ist die noch frei?“ „Ja, die ist noch zu haben.“ „Wissen Sie, ich rufe für einen Kollegen an, der spricht nicht so gut deutsch. Er ist Ausländer.“

„Nein, also nein, auf keinen Fall, tut mir leid, aber Ausländer, dafür ist die Wohnung nichts.“ Ein Einzelfall? Leider nein: Auf dem bundesdeutschen Wohnungsmarkt sind derartige Vermieterreaktionen die Regel.

4-Zimmer-Wohnung, 3. Etage, neu standgesetzt, 120 qm, 2 Balkone, Ko. Schöne 3-ZW, Küche, Bad, Heizung, in Bodenkammer, Heizung, Kachelb 2-Fam.-Haus an deutsches Ehepaar mittl. sep. WC, in modernisierten Altbau, f. Alters ohne Kinder ab 1. 1. 81 zu vermieten. 1. 1. 81 an seriöse deutsche Familie :ten DM 400.- plus Uml. plus Kautiön.

In 2-Zi.-Whg. an Dame od. deutsches Ehepaar zu vergeben. DM 380.- Miete, DM 120.- Uml., 3 Monatsm. Kautiön.

3-ZW, ca. 80 m², ab 1. 12. 80, 430,- u. Uml. und Kautiön, nur an Deutsche Immobilien GmbH, 6082 Mörfelden-Walldorf

Iseljeničko iščekivanje porođenja

Žuđena se zvijezda ne pojavljuje iza plavih obzorja. Oblak uzburkanog vremena ju je skrio. Od benzina i petroleja zastrto je podnebesje.

Po poljima se više ne miču rumena stada i ne odjekuju tanahne frule pastira. Jeka klaksona i zvižduci sirena zatamljuju čulnost i rastrgane ušne zvukovode.

Skladna i mirna zatišja su iščezla. Ni štalića više na raskršćima nema. Prostor je ispunjen i zatrpan autocestama, garažama i hangarima te tamnim podzemljima ubojita streljiva.

O, rodi se ..., pojavi se i dođi među nas! Zemaljski otoci, hridi i ravnice žude za svjetionikom zvjezdane božićne svjetlosti.

O, pojavi se ...! Za doček ćemo Ti sabrati sve naše gromoglasne zborove, sva svježla mladička grla. Zasvirat će sve naše orgulje i zabrujati sva drvena i limena glazbala.

O, rodi se ponovno ...! Dotakni se nemirne zemaljske kore. Spusti se na putove našega iseljništva. Pripravljamo Ti gorostasnu dobrodošlicu i božićnu mirbožnu svijetlu. Pretvori je u blistavu zublju, Bogočvječje, da se na ovoj čitjoj zimi svi na njoj ogrijemo.

Da od njezina žara zatreperi čovječanski kontinent i zasvijetli se i zaklikće sva naša zemlja.

Lada Herceg

SRETAN BOŽIĆ!
SRETNA NOVA
GODINA!

**ZZ ŽIVA
ZAJEDNICA**

Herausgeber:
**Kroatisches
Oberseelsorgeamt
in Deutschland**

Schreyerstraße 1 · 6000 Frankfurt a. M. 70
Telefon: (0611) 638213

Verantwortlich: Pater Bernardo Dukić

Redakteure: Pater Ignacije Vugdelija
Pater Bernardo Dukić

Redaktionsrat: Dragan Čuturić, Anto Jelić,
Marijan Kopic, p. Josip Mrkonjić, p. Stjepan
Pavić, Branko Šimović

Jahresbezugspreis: DM 10,-

Bankverbindung: Konto Nr. 129 072 bei der
Stadtsparkasse Frankfurt (Blz. 50050102)

Satz: Fotosatz Service Bauriedl

6082 Mörfelden-Walldorf
Druck: Scholl-Klug Druckerei GmbH
6082 Mörfelden-Walldorf